

ΕΙΧΕ ΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΙ ΘΑΡΡΟΣ
Μέρος I

Το πρώτο μας ταξίδι

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΟΥΜΠΟΣ
Μηχανικός Ε.Ν.

Μια διαδρομή από τους αρχαίους μύθους του Ελλήσποντου στη Ρουμανία της δεκαετίας του '80, κι από κει στις θύελλες του Ατλαντικού. Ναυτικές εμπειρίες αναμοχλεύονται με τις βαθιά ανθρώπινες στιγμές και τη θυμωσοφία ενός καπετάνιου με ιδιαίτερη φυσιογνωμία

Υπήρχε μια μεγαλοπρέπεια στην εμφάνισή του. Ήταν αρκετά ψηλός άνδρας, μια φιγούρα επιβλητική, συνήθως αξύριστος. Πλησίαζε τα εξήντα του χρόνια, αλλά διατηρούσε αξιοθαύμαστη ενεργητικότητα. Ακμαίος. Φαινόταν ότι κάποτε είχε γυμνασμένο κορμί, παρέμενε δε γεροδεμένος, δυνατός για την ηλικία του. Είχε κότσια που λέμε. Είναι ζωντανές οι μνήμες από τις αρχικές μου αντιρρήσεις να συνεργαστώ μαζί

του χωρίς να τον γνωρίζω προσωπικά, έχοντας στο παρελθόν ακούσει διάφορα σχόλια για την προσωπικότητά του.

Βρισκόμαστε προς το τέλος του χειμώνα του 1985. Δεν ήταν παρά μόνο μόλις λίγες ημέρες που είχα γυρίσει στην πατρίδα από το τελευταίο μου μπάρκο και αρμένιζα τώρα σ' ένα απόλυτα γαληνεμένο νοητικό σύμπαν, στη ζεστή οικογενειακή αγκαλιά. Απρόσμενα, ένα πρωινό, με κάλεσε στο γραφείο του ο καπετάν Γιώργης, διευθυντής της εταιρείας. Μου δήλωσε ότι θα ξεκινούσε χρονοναύλωση ένα πλοίο που ήταν παραρριζωμένο με την κρίση της ναυτιλίας από το 1981 στην Ελευσίνα, με πλήρωμα από τις Φιλιππίνες, και θα ήθελε να αναλάβω την επιστασία του μηχανοστασίου στο ξεκίνημά του. Πλοίαρχος θα ήταν ο καπετάν Στέφανος.

Είχα ακούσει κάτι φήμες σε συνδυασμό με τις ιστορίες που κυκλοφορούσαν στα καπνιστήρια για τους Χιώτες καπετάνιους, κυρίως δε όσον αφορά την παλαιά γενιά. Έτσι, ως νεαρός Α' μηχανικός, είχα κι εγώ κάποιους ενδοιασμούς και μια βαθιά δυσπιστία. «Καπετάν Γιώργη, με ρίχνεις στα βαθιά νερά χωρίς να ξέρω μπάνιο», του είπα. «Έχω ακούσει ιστορίες και θα είναι

κρίμα στα πρώτα χρόνια της θαλάσσιας καριέρας μου να δημιουργήσω και να μου δημιουργηθούν προβλήματα». Ο καπετάν Γιώργης ήταν ένας χαρισματικά έξυπνος άνθρωπος. Στα οργανωτικά προσόντα στη δουλειά του ήταν απαραίτητος, εντοπίζοντας με την πρώτη τους ικανούς, τους μέτριους και τους ανίκανους, όταν το έκρινε ότι αυτό ήταν απαραίτητο. Η κρίση του απ' όσα γνωρίζω ποτέ του δεν τον είχε προδώσει. «Εντάξει», παραδέχτηκε, «αλλά να ξέρεις, Θεωδωρή, παιδί μου», όπως με αποκαλούσε, «μην ακούς τις φήμες, αν δεν έχεις ίδια αντίληψη. Είμαι σίγουρος ότι δεν θα έχεις κανένα πρόβλημα. Άκου εγώ τι σου λέω και θα το θυμηθείς».

Συμπληρώνοντας τις απαραίτητες επισκευές στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη του Περάματος, αναχωρήσαμε για την Κωσταντζα της Ρουμανίας προς φόρτωση. Ο πλοίαρχος, αν και στην εργασία του είναι εξωστρεφής, ηγετικός, μερικές φορές ακόμη και νευρικός, έξω απ' αυτή είναι ένας χαλαρός νηφάλιος, ήρεμος. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ήταν η ετοιμότητα ανά πάσα στιγμή να βρει ακροατήριο και να διηγηθεί μια ιστορία. Δεν ήταν διατε-

θειμένος να σε αφήσει να του ξεφύγεις χωρίς να ακούσεις μια ιστορία του, βγαλμένη από την πολύχρονη περιπλάνησή του στους ωκεανούς. Με την πάροδο του χρόνου είχαμε προχωρήσει σε πληθώρα από ιστορίες, που στο τέλος είχα χάσει τον λογαριασμό. Η κατάληξη ήταν να επαναλαμβάνει την ίδια ιστορία αρκετές φορές, απλά και μόνο με μικρές παραλλαγές. Με τη σημερινή εμπειρία μου πλέον τολμώ να πω ότι συγκαταλέγονταν ανάμεσα στους καλύτερους: τέρας ψυχραιμίας, μυαλό ξυράφι, μεθοδικός.

Διασχίζοντας τα Στενά του Ελλήσποντου, γίνεσαι μάρτυρας ενός ονειρικού τοπίου με βουκολική ομορφιά. Κάθε σπιθαμή εδάφους αναβλύζει, ακτινοβολεί και εκπέμπει παραδόσεις και περιπέτειες του πολιτισμού μας στο διάβα της ιστορίας από τους Αργοναύτες έως και σήμερα. Πήρα κι εγώ κουράγιο, βρίσκοντας πεδίο λαμπρό να τον εντυπωσιάσω, κάνοντας μια διάλεξη με ιστορικές αναφορές για την περιοχή. Ελλήσποντος, στενό μεταξύ της ασιατικής Τουρκίας και της χερσονήσου της Καλλίπολης της ευρωπαϊκής Τουρκίας. Συνδέει το Αιγαίο Πέλαγος με τη Θάλασσα του Μαρμαρά, διαμορφώνοντας κατά συνέπεια μια σύνδεση στην υδάτινη οδό ανάμεσα στη Μεσόγειο και τη Μαύρη Θάλασσα. Το Στενό αποτελεί ένα μέρος του ορίου μεταξύ της Ευρώπης και της Ασίας. Η ονομασία προέρχεται από τον ελληνικό μύθο που είναι γνωστός από την αρχαιότητα. Η Έλλη πνίγηκε στο Στενό, όταν έπεσε από το πίσω μέρος του Χρυσόμαλλου Κριού. Επίσης, στα Δαρδανέλλια διαδραματίστηκε η ερωτική ιστορία του Λεάνδρου και της Ηρώς. Ο Λεάνδρος, νέος από τη Άβυδο, ήταν σφοδρά ερωτευμένος με την Ηρώ, ιέρεια της θεάς Αφροδίτης. Δεσμευμένη με όρκο αγνότητας στον ναό της Σηστόυ, πόλη στην ευρωπαϊκή πλευρά του καναλιού, δεν μπορούσε να παντρευτεί τον αγαπημένο της. Κι έτσι κάθε νύχτα ο Λεάνδρος κολιμπούσε από την Ασία στην Ευρώπη,